

„Czynniki wpływające na prawidłowy rozwój przedszkolaka"- Rodzicu przeczytaj i przemyśl"

Opracowanie: Małgorzata Horowicz-Dusza

Wpływ postaw rodzicielskich na rozwój dziecka

Stosunek rodzica do dziecka, miłość i styl wychowania determinują rozwój psychiczny, społeczny i intelektualny dziecka na wszystkich etapach życia. Zaradność, samodzielność, przestrzeganie zasad, przedszkolak wnosi z domu rodzinnego.

Dlaczego jedne dzieci są bardziej samodzielne, odporne na stres wywołany rozstaniem z mamą, a innym sprawia to wielką trudność?

Dlaczego wśród przedszkolaków są dzieci pewne siebie, uśmiechnięte, chętne do poznawania nowych rzeczy i zawierania nowych przyjaźni, ale i dzieci smutne, lękające się nowych sytuacji?

W poszukiwaniu odpowiedzi na te pytania może pomóc nam znajomość postaw rodzicielskich, które prezentujemy wobec własnych dzieci.

Oczywiście, nie można uznać, że postawa rodziców jest głównym determinantem w kształtowaniu szczęśliwego, radosnego małego człowieka. Poniżej przedstawimy jednak najbardziej znane negatywne i pozytywne postawy. Jedne z nich pomagają inne szkodzą, wpływając ujemnie na wszystkie sfery rozwoju.

Postawy rodzicielskie sprzyjające właściwemu rozwojowi psychospołecznemu dziecka to:

Postawa akceptacji: to okazywanie miłości bezwarunkowej, przyjmowanie dziecka takim jakie ono jest, ze wszystkimi jego wadami i zaletami, z cechami wyglądu zewnętrznego, usposobieniem, możliwościami umysłowymi, z niepełnosprawnością. Rodzic jest empatyczny i tolerancyjny, lecz nie bezkrytyczny wobec dziecka i jego zachowań. Rodzice akceptujący potrafią zaspokoić wszystkie potrzeby dziecka, a przede wszystkim potrzebę bezpieczeństwa.

Postawa współdziałania: rodzic umożliwia dziecku eksplorację otoczenia, jest zainteresowany życiem dziecka. Dziecko od najmłodszych lat bierze aktywny udział w życiu codziennym rodziny. Rodzice bawią się z potomkiem, spędzają z nim wolny czas. Dziecko wyraża głośno swoje opinie, ma wysoką samoocenę, jest wytrwałe w dążeniu do celu. Potrafi współdziałać z innymi dziećmi i dorosłymi.

Postawa rodzica dającego dziecku rozumną swobodę: dziecko obdarzane jest zaufaniem, swobodą ograniczoną pewnymi wymaganiami, zaspokajana jest jego potrzeba

samodzielności. Dziecko nie jest wyręczane przez rodziców. Potrafi się odnaleźć w nowych sytuacjach.

Uznanie praw dziecka: syn/córka jest równoprawnym członkiem rodziny, który ma swoje prawa i obowiązki. O tych prawach i obowiązkach rodzice rozmawiają z dzieckiem. Dziecku nie stawia się wymagań ponad jego możliwości rozwojowe. Mały człowiek wie, czego się od niego oczekuje. Jest samodzielny, otwarty w relacjach z innymi członkami rodziny.

Przedszkolak, wychowywany przez rodziców prezentujących wyżej wymienione postawy, zgodnie bawi się z rówieśnikami, rozumie potrzebę rozstania z opiekunami, samodzielnie ubiera się i rozbiera, wykonuje polecenia nauczyciela, szanuje zabawki, nawiązuje kontakty z innymi dziećmi i pomaga im w razie potrzeby.

Niewłaściwe postawy rodzicielskie to:

Postawa odtrącająca – cechuje ją ubóstwo uczuciowe. Rodzic jest obojętny uczuciowo, nie kocha dziecka. Nie akceptuje dziecka takim, jakim ono jest. Nie może się pogodzić z tym, że dziecko nie spełnia jego oczekiwań. Wobec dziecka stawiane są zbyt wysokie wymagania. Dziecko otrzymuje kary. Czasem dochodzi wręcz do przemocy fizycznej lub psychicznej. W wyniku takich zabiegów wychowawczych przedszkolak jest nerwowy, nie wierzy w siebie, ma niski poziom samooceny, jest agresywny w stosunku do siebie i innych dzieci. Pojawiają się reakcje nerwicowe np. moczenie nocne, objawy somatyczne i stany depresyjne.

Postawa unikająca- to obojętność rodziców wobec dziecka, jego potrzeb i problemów. Rodzice dają dziecku dużo swobody, a potem obwiniają się za popełnione błędy. Nie rozmawiają z dzieckiem, nie biorą pod uwagę jego opinii. Bardzo często takie zachowania prezentują rodzice skupieni na karierze zawodowej. Dziecko obdarzane jest prezentami, a nie uczuciami. Nie ma zapewnionej podstawowej potrzeby bezpieczeństwa. Sposobem odreagowania trudnej sytuacji jest częste popadanie dziecka w konflikty z rodzicami oraz ze szkołą.

Nadmiernie wymagająca – rodzic ma względem dziecka wysokie aspiracje. Wszystko koncentruje się wokół dziecka, ale po to, by spełniało ono oczekiwania rodzica. Dodatkowe zajęcia muzyczne, lekcje pływania mają umożliwić dziecku wygrywanie konkursów.

Dziecko zmuszane jest do aktywności ponad jego siły i możliwości intelektualne, fizyczne. Już od najmłodszych lat nie ma czasu na zwykłą zabawę, bo wszystko co robi, podporządkowane jest celom rodzica. Dziecku ogranicza się jego samodzielność, swobodę, narzuca mu swoją wolę, krytykuje się, gdy nie spełnia oczekiwań. Dziecko staje się lękliwe. Nie wierzy we własne siły. Jest niepewne, przewrażliwione. Ma kłopoty z koncentracją uwagi. Bywa nadpobudliwe.

Postawa nadmiernie chroniąca – jest to nadopiekuńczość w stosunku do dziecka. Rodzic utrudnia dziecku samodzielność, często izoluje je od życia w społeczności. Bezkrytyczny w stosunku do dziecka, uważa je za wzór doskonałości, obraz dziecka w jego oczach jest idealistyczny. Rodzic ulega dziecku, toleruje jego niewłaściwe zachowania. Zaspokaja jego kaprysy, chroni je przed wysiłkiem. Rozwiązuje za dziecko trudności, problemy życiowe. Przedszkolak jest niesamodzielny, niedojrzały emocjonalnie. Nie radzi sobie z trudnościami adaptacyjnymi.

Przemyślenia dla rodzica

-Która z wymienionych postaw jest Ci najbliższa?

- Czy uważasz, że zawsze prawidłowo postępujesz wobec swojego dziecka pod względem wychowawczym?

- Czy Twoja postawa i zachowanie w domu odzwierciedla się w postępowaniu Twojego dziecka?

- Czy razem z drugim rodzicem prezentujecie jednakowe podejście do wychowania dziecka?

- Czy Twoje dziecko odczuwa zainteresowanie, akceptację i miłość z Twojej strony?